

26) Kultur

Méi attraktiv duerch Kultur

D'Kultur verbënnt an ass e wesentleche Bestanddeel vun der gesellschaftlecher a sozialer Kohäsion vun all Land. Si ass domat net nëmmen d'Affär vum Kulturministère, mee och vun enger gesonnter Allgemengbildung, an där eis Geschicht, eis Wuerzelen an eis Wäerter, mee och d'geeschteg Kreatioun vun eisem europäesche Kulturraum net därfe feelen.

Fir d'ADR ass et eng vun der Kulturpolitik hire prioritären Aufgaben, déi Lëtzebuurger Kultur ze fleegen, ze förderen, méi bekannt ze maachen a si un déi nächst Generatioun weiderzeverméttelen. Wat kulturell Evenementer ugeet, muss eng héichwärtig Offer bestoen, fir d'Attraktivitéit vum Land fir den Tourismus ze vergréisseren a senger Roll als Wirtschaftsmetropol gerecht ze ginn.

D'ADR verspricht eng Verduebelung vum Kulturbudget. Dës Sue sinn net nëmme fir eenzel representativ Evenementer, mee ginn an d'Qualitéit vun der Offer an an Inhalter investéiert. Et geet nämlech net duer, deier Gebaier an Infrastrukturen ze hunn. Et kënt op d'Inhalter un.

Zu den Zoustännegkeete vum Kulturministère gehéieren awer och d'Konscht an d'Kultur, déi hei am Land geschaf ginn a goufen, an e Kulturbetrieb, deen et erlaabt, un nationalen an internationalen Evenementer vu Wäert deelzehuelen. Dofir ënnerstëtzt d'ADR d'Lëtzebuurger Präsenz mat eegenem Pavillon bei internationalen Ausstellungen an och de Projet „Europäesch Kulturhauptstad Esch 2022“.

Och wann d'Roll vu Lëtzebuerg, eis Wirtschaftskraft an -ausstrahlung an den Tourismus no internationalen Evenementer verlaangen, déi d'Opmierksamkeet weider op eist Land zéien, musse Lëtzebuurger Kënschtler an hir Wierker och heiheem kënnen präsent sinn. Selbstverständlech engagéiert d'ADR sech, fir hinnen och international mat Tournéeën, Ausstellungen, Stänn asw. méi Präsenz ze sécheren.

Lëtzebuurger Ensembles solle grad ewéi eenzel Kënschtler gefërdert ginn. Eist Aemierk läit do um OPL, dem Orchestre de Chambre (OCL), der Chouermusék an all aner Formatiounen mat héijem Niveau aus alle Sparten. D'Jeunesses musicales, fir déi Jonk u kllassesch Musek erunzeféieren, ginn an aktualisierter Form nees agefouert.

D'ADR verbessert och de Statut vum professionelle Kënschtler, fir dës materiell besser ofzesécheren. De „Congé culturel“, ewéi en am Gesetz vu 1994 stoung, gëtt nees agefouert.

Kultur a Konscht si fir jiddereen. Mir passen op, datt sozial Moosnamen, besonnesch fir Kanner mat engem méi schwache sozialen Hannergrond, esou wäit ewéi méiglech den Accès zur Kultur (kulturellen Evenementer, Visitten a Coursen) esou einfach ewéi méiglech maachen. Een Deel vum Kulturbudget gëtt dofir virgesinn.

Kultur huet e Wäert, deen net nëmmen a Sue gemooss gi kann. Et kann net sinn, datt de Budget als Ausried geholl gëtt, fir eng historiesch Ausstellung, eng grouss Orchestertournée oder d'Existenz vun engem Ensembl net ze sécheren.

Muséeën

D'ADR proposéiert, d'Muséeslandschaft weider auszubauen. De Policemusée, de Postmusée, de Musée vun der Rettungsdéngschter, vun der Aviatioun an aner Projekte falen hei drënner. Et geet net nëmmen ëm adequat Ausstellungsraum a -flächen, mee och ëm konservatoresch Hëllef fir gréisstendeels privat Sammler. Och e Planetarium mat enger Plaz fir Weltraumtechnologie a -wëssenschaft, an Zesummenaarbecht mam Naturhistoresche Musée an dem „Space Cluster“, gehéiert zu eisen Iddien.

Konscht fir jiddereen

Weider ass d'ADR dovun iwwerzeegt, datt Konscht fir jiddereen an all Alter muss zougänglech sinn, esouwuel passiv ewéi och aktiv. Heibäi kënt de Gemengen eng besonnesch Roll zou, woubäi de Staat regional Institutiounen a Manifestatiounen (z.B. Kulturzentren, Museksschoulen, Konschtakademien, asw.) ënnerstëtzen därf a soll.

Eng besonnesch Aufgab vun de Gemengen ass et, iwwert hir eege kulturell Offer eraus, de Leit déi grouss national Kulturinstituter méi no ze bréngen an den Transport dohin ze erliichten. Och Lëtzebuurger

Kënschtler, déi sech national an international ervirgedoen hunn, sollen an de Gemengen eng Bühn fannen, fir datt hiert Schafe méi groussen Deeler vun der Bevëlkerung zougänglech gëtt.

Den Accès a Muséeën, op historesch Sitten, a Bibliothéiken an aner kulturell Institutioune soll esou einfach ewéi méiglech sinn. Nieft der „Luxembourg Card“, déi sech an éischer Linn un Touristen adresséiert, fuerdert d'ADR d'Aféiere vun engem kulturelle Pass zu engem verstännege Präis fir all Resident, an deem d'ganz Joer gültig ass. Fir Kanner a Jugendlecher bis 25 Joer soll dëse kulturelle Pass gratis sinn.

D'Iwwersetze vun auslännesche Wierker op Lëtzebuergesch gëtt ënnerstëtzt grad ewéi och d'Iwwersetze vu lëtzebuergesche Wierker an aner Sproochen. Internetsitten am kulturelle Beräich, Beschrëftungen, Muséeën asw. ginn ëmmer och op Lëtzebuergesch ugebueden.

Erhale vum historesche Patrimoine

D'ADR hält drop, datt de Staat an d'Gemenge sech nees besser ëm den historesche Patrimoine këmmere. D'Gesetz vum 18. Juli 1983 iwwert den Erhalt an de Schutz vun de Sitten a Monumenter gëtt iwwerschaaft. Dëst, fir méi Kategorië vu schützenswäerte Plazen, Gebaier an Denkmäler ze definéieren, a fir Privatleit an Entreprisë besser ënnert d'Ärem ze hëllef, wann dës hire Besëtz reegelkonform erhalen. Dat neit Gesetz soll och Prozedure festleeën, fir séier agräifen ze kënnen, wann e schützenswäerten Objet a Gefor kënnt. Esou eng Prozedur muss awer séier a kloer sinn. Si kann net Proprietären hir Projeten ënnerbannen, ouni kloer Verbesserungsvirschléi ze maachen, an e privat Gebai quasi beschlagamen a fir de Gebrauch onméiglech maachen.

Fir méi e wirksame Schutz ze erreechen, fuerdere mir méi Personal a méi finanziell Mëttelen fir de „Service Sites et Monuments“ an den „Centre National de Recherche Archéologique“. Vereenegungen, déi sech privat fir eise Patrimoine engagéieren, sollen eng berodend Funktioun bei dësen Institutioune kréien. Privat Vereenegungen, déi sech dacks zënter Joerzénge ëm eise Patrimoine verdéngt maachen, sollen net nëmmen a Berodunge vun deenen zwou Institutiounen hir Meenung kënnen soen, mee och déi néideg Mëttele kréien, fir hiert Uleies an hir Aarbecht dem breede Publikum bekannt ze maachen.

Mir fuerderen dozou, datt de breede Publikum regelméisseg Accès kritt, fir original Artefakte besichtegen ze kënnen. Fir d'ADR ass et kloer, datt an de Muséeën an op aner kulturelle Plazen d'Kopien och als Kopië mussen presentéiert sinn.

D'ADR fuerdert, datt historesch wäertvoll Bicher, Biller, Skulpturen, asw. nom leschte Stand vun der Wëssenschaft erhalen, archivéiert, wa méiglech digitaliséiert, an ënner beschtméigleche Konditiounen stockéiert ginn. Dobäi muss den intresséierte Publikum awer den Accès op dës Dokumenter behalen. D'ADR setzt sech dofir an, datt wäertvoll Konschtwierker, déi zu Lëtzebuerg hiergestallt goufen (z.B. Manuskripter aus der lechternacher Abtei, Biller a Skulpturen vu Lëtzebuergeschen Kënschtler, asw.), opkaaft ginn – sollte si um Konschtmaart ugebuede ginn.

Och historesche Gefierer – vum Privatauto bis zur Dampfmaschinn – sinn et derwäert, geschützt an erhalen ze ginn. Mir plangen de Bau vun engem Musée fir „ëffentlech“ Gefierer, Uniformen, asw. vun der Gendarmerie, der Police, der Douane, de Pompjeeën, der Post an dem ëffentlechen Transport.

Zäitzeie vum Zweete Weltkrich ginn ëmmer méi rar. Et gëllt ganz besonnesch d'Erënnerung un d'Schrecke vun der Nazi-Occupatioun an de Widderstand vun de Lëtzebuergeschen wakereg ze halen. Fir d'ADR steet fest, datt dëst eng Aufgab fir d'ganz Gesellschaft muss sinn, an net op e kleng Grupp vun Akademiker däerf beschränkt ginn. Mir fuerderen, datt dës Erënnerung ganz besonnesch an der Schoul déi néideg Stellung kritt.